

DOI: doi.org/10.51209/platform.1.5.2022.97-116

УДК 7.784.4;784.66

Артем Артурович АКОПЯН,
Київська муніципальна академія
естрадного та циркового мистецтв,
Київ, Україна,
e-mail: kafedraart@ukr.net,
ORCID: 0000-0002-8543-227X

МУЗИЧНИЙ ФОЛЬКЛОР У СУЧАСНІЙ МАСОВІЙ КУЛЬТУРІ УКРАЇНИ

Анотація. Невід’ємну частину культури будь-якого етносу складає усна народна творчість – фольклор. Фольклор так чи інакше пов’язаний із усіма галузями народного життя, і навіть сьогодні він проникає у повсякденне життя українців. Він знайшов своє місце і в естрадній культурі України, що зумовлено зростанням інтересу суспільства до витоків культури свого етносу.

Український музичний фольклор – це багатство українського народу, який протягом багатьох століть вражає світ своєю мелодійністю та душевністю. Згідно з даними ЮНЕСКО, саме українці створили найбільшу кількість народних пісень у світі – близько 15,5 тисяч. У своїх піснях вони розповідали про події та явища суспільного життя, родинний побут, особисті стосунки, героїчні постаті історії, боротьбу з загарбниками та любов своєї країни. Ці пісні завжди приваблювали істориків, музикознавців, фольклористів. Кожен композитор мріяв долучитися до цього народного творіння і додати елементи власної творчості у цей музичний жанр. У свій час обробками українських народних пісень займалися

Григорій Верета, Григорій Верьовка, Климент Квітка, Пилип Козицький, Філарет Колесса, Микола Леонтович, Микола Лисенко, Борис Лятошинський, Петро Сокальський, Яків Степовий, Кирило Стеценко.

Сьогодні, коли культурний простір нашої країни виходить на новий рівень свого існування, коли з'являються нові форми та жанри музичного мистецтва, фольклор також набуває нового звучання, стаючи одним із основних компонентів сучасної музичної культури України.

Предметом дослідження є способи проникнення фольклору в сучасну естрадну пісню. Серед завдань статті – дослідити витoki появи фольклору в українській естраді; проаналізувати творчість сучасних фолк-гуртів і виконавців та віднайти автентичні варіанти народних пісень із їх репертуару; проаналізувати фестивальний рух фолк-музики та теренах України та тенденції фольклоризації вокальних телевізійних шоу.

Ключові слова: фольклор, телебачення, фесиваль, естрада, пісня.

Вступ. Розвиток пісенної поетичної творчості в Україні наприкінці ХІХ – на поч. ХХ ст. відбувався у двох вимірах: професійному та аматорському, у тому числі фольклорному. Ще на стадії започаткування української естради вийшла у світ збірка пісень під назвою «Жіноча доля в піснях» (1924 р.), в якій новими на той час засобами музичної виразності відтворювалися фольклорні зразки. Відбувався процес синтезування української естрадної пісні з перлинами музичного фольклору: це згодом стане знаковою характерною рисою музичної естради України.

Вона починає формуватися разом із появою «Укрконцерту» в середині 50-х рр. минулого століття. У повоєнний період до програм обласних філармоній

починають вводиться естрадні пісні, виникають нові колективи, приходять співаки, що співають в основному тільки естраду. На початковому етапі розвитку української естради автори нерідко зверталися до теми українського фольклору. Саме це відбилося у подальшому формуванні української естрадної пісні та зумовило її національно-етнічний характер.

Постановка проблеми. Одним із найефективніших способів проникнення музичного фольклору в сучасну культуру України є діяльність фольклорних фестивалів. Такий концепт як «фестиваль фольклору» широко застосовується у різних країнах та в межах різних етнічних груп.

За висловом С.Чернецької, розвиток фестивального руху в Україні нерозривно пов'язаний із загальносвітовими культуротворчими процесами, в контексті яких фестивалі фольклору як соціокультурний феномен із кожним роком набувають неабиякої популярності й поширення. Цьому сприяє значна активізація фольклорно-етнографічних досліджень, які набули особливого розвитку в другій половині ХХ ст. [15, с. 64].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Невід'ємну частину культури будь-якого етносу складає усна народна творчість – фольклор. Фольклор так чи інакше пов'язаний із усіма сферами народного життя, і навіть сьогодні він проникає в повсякденне життя українців. Також сьогодні фольклор знайшов свої місце в естрадній культурі України, що зумовлено зростанням інтересу суспільства до витоків культури свого етносу.

Термін «фольклор» (від англ. «folk-loge» – народна мудрість) започаткував англійський дослідник Вільям Джон Томс у 1846 р. для означення художньої та матеріальної

культури народу. Сьогодні поняття «фольклор» зосереджує в собі лише усну народну творчість.

Віктор Гусєв визначав фольклор як «художнє відображення дійсності в словесно-музично-хореографічних та драматичних формах колективної народної творчості, що відображає світогляд трудящих мас й нерозривно пов'язане з їхнім життям та побутом» [3, с. 10].

Тобто в середині минулого століття поняття «фольклор» уже розглядалося в контексті основних категорій художньої культури. Тому не дивно, що на сучасному етапі свого існування фольклор максимально пов'язаний із музичним мистецтвом.

Фольклор завжди приваблював класичних музикознавців та дослідників естрадного мистецтва. Цю тему можна досліджувати з різних аспектів: історія культури українського народу (культурологія), використання фольклору у музичному вихованні (педагогіка), роль фольклору у сучасному мистецькому просторі (мистецтвознавство), фольклорні традиції української лірики (філологія), вивчення пісенного фольклору певної етнічної групи (етномузикологія).

Багато наукових розвідок присвятив цій темі дослідник українського музичного фольклору А.І. Іваницький [4]. Дуже часто роль фольклору в сучасній українській пісні висвітлюють у наукових роботах, присвячених напрямку «world music». Проблему розгляду «world music» як напрямку етномузикології підіймає у своїй статті музикант та композитор Т.П. Сергєєва. Вона зазначає, що етномузикологія часто «ототожнюється з т.зв. «світовою музикою» («world music»), хоча по суті остання є вузькішою дисципліною. У рамках цього напрямку вивчається в основному етнічна музика народів світу, тобто

фольклор, на основі польових досліджень, що поєднуються з практичним засвоєнням (практика гри на інструменті) обраної музичної традиції» [14, с.2]. Дослідниця наголосила на вузькому тематичному полі наукових праць у контексті даного поняття.

Проте, як зазначала аспірантка Київського національного університету культури і мистецтв Я. Литовка у своїй статті «“World music» як засіб національної ідентифікації в умовах глобалізації”»: «Жанр “World Music” є своєрідним синтезом різноманітних етнічних (фольклорних) музичних традицій в єдиному цілому, що супроводжується сучасним поданням матеріалу, актуальним звучанням та роботою з сучасними технологіями. ... Зараз практично неможливо знайти жодної етнічної спільноти, яка б не випробувала на собі вплив з боку культур інших народів. Саме ця тенденція культурної глобалізації особливо загострює зацікавлення до культурної самобутності. Культурне різноманіття сучасних народів збільшується і кожен з них намагається зберегти та розвинути свою цілісність і культурний вигляд» [10, с. 102]. Це вказує на розширення тематичного спектру поняття «world music».

У 2020 р. І.Ф. Федорова захистила дисертацію на здобуття ступеня кандидата мистецтвознавства за темою «World music: походження, особливості еволюції та сучасні модифікації явища». Проаналізувавши цей напрямок у культурно-мистецькому просторі України вона робить висновок, що «world music – це об'єднуюча назва сукупності різних музичних практик аудіальної форми фіксації та/або концертної форми презентації з яскраво вираженою етнікою, що змінює традиційний контекст функціонування, апелює до певної етнічної культури та

присвоюється особистістю, колективом або організацією» [14, с. 43].

Сьогодні активно вивчається академічне мистецтво, доробок українських композиторів ХХ ст., значна увага приділяється культурорегіоніці, є розвідки в галузі естрадного виконавства, але інтеграція цих векторів ще недостатньо розглянута в науковому середовищі.

Схожі проблеми були означені в роботах таких науковців, як А. Колодко («Зразки пісенної народної творчості та розповідного фольклору на телеканалі «Перший-UA» на прикладі культурно-мистецьких передач «Фольк-мюзік» та «Казки лірника Сашка», 2015 р.), Д. Дзюба («Фольклор і телебачення: точки перетину в полі медіа-культури», 2016 р.), Андрій Фурдичко («Музичний фольклор і фольклоризм на сучасному українському телебаченні», 2017 р.). В цих роботах є прояви на вивчення історичного розвитку української пісні та усної народної творчості, їх адаптації до сучасних культурних запитів, питань взаємодії і взаємовпливу фольклору й телебачення, означено політичні та соціальні передумови звернень сучасних виконавців до української пісні та створено умови для вивчення ролі телепрограми у збереженні та поширенні української народної пісенної творчості. Але у своїй більшості вони мали спробу продемонструвати функціонування фольклору просто як явища у мас-медіа, тобто не спиралися на фольклор саме у вокальних телешоу.

Мета статті – дослідити способи інтеграції українського фольклору в сучасну естрадну культуру.

Виклад основного матеріалу. Дослідники відзначають, що фестивалі, незалежно від тематичних і жанрових різновидів, мають власну архітектуру: урочисте відкриття, проведення творчих заходів, визначення і нагородження переможців, урочисте

закриття тощо. Порядок проведення фестивалю, залежно від мети й часу проведення, може змінюватися і включати допоміжні заходи – конференції, творчі майстерні, дискусії тощо, що у свою чергу збагачує форум та ідейне звучання всього мистецького заходу.

Основним завданням фестивалю фольклору є широке залучення населення, особливо студентської та учнівської молоді, до участі в народній творчості; практичне знайомство з джерелами автентичного фольклору й національних етнографічних груп України та інших держав; пошук і привернення уваги до вивчення фольклору науково-дослідницьких гуртів, окремих збирачів нематеріальної культурної спадщини; розвиток українського фольклору, традицій, звичаїв різних національностей, духовне збагачення українського народу.

Метою українського фольклорно-фестивального руху є сприяння розвитку і популяризації української мистецької традиції, перетворення її на формат, співзвучний сучасності, зберігаючи при цьому рівновагу між традицією та інновацією; формування й розвиток національної ідентичності, створюючи нове мистецьке середовище; налагоджувати культурні зв'язки та творчий взаємообмін України та інших країн світу; підвищувати роль культурної спадщини у формуванні світогляду підрастаючого покоління.

Треба зазначити, що зародження і розвиток власне сучасного українського фольклорно-фестивального руху стало можливим лише зі здобуттям Україною державної незалежності, хоча перша, найпотужніша акція такого типу – Міжнародний фестиваль українського фольклору «Берегиня» – пройшла ще в останні дні існування СРСР (з 14 по 16 червня 1991 р.) у древньому волинському місті

Луцьк. Цей форум відіграв важливу роль у формуванні фольклорно-фестивального руху в Україні, ставши взірцем у створенні форумів фольклорного спрямування в різних регіонах нашої держави.

На сьогоднішній день найвідомішим фестивалем фольклорного напрямку в Україні є «Червона рута». Даний фестиваль як явище виник ще за часів існування СРСР у 1989 р., коли у Чернівцях відбувся перший фестиваль національної молодіжної музики. «Червона рута» здійснила справжню «революцію» в українській культурі, що мала вплив на все суспільство. Фестиваль народив нову молодіжну музику, якої до цього не існувало.

Відкрита фестивалем нова музична хвиля здобула нечувану популярність в Україні і в українській діаспорі. Багато пісень, виконаних вперше на фестивалі, одразу стали хітами, які співали мільйони людей. Переможці «Рути-89» та їх пісні займали перші місця в усіх хіт-парадах та різноманітних опитуваннях. Миттєво ще вчора зовсім невідомі музиканти перетворилися на кумирів української молоді кінця 80-х – початку 90-х рр. Уже протягом наступного року вся Україна співала репертуар «Братів Гадюкіних», Віки, Андрія Миколайчука, Олександра Тищенка, «ВВ», Ірини Білик, Марічки Бурмаки, «Тризубого Стаса» та ін.

Саме цей фестиваль згодом став платформою для справжнього українського фольклору. Велика кількість фольклорних колективів та виконавців нарешті змогли вільно популяризувати українську народну творчість. У положенні фестивалю було прописано, що відбіркові та фінальні конкурси проводяться серед солістів і гуртів за окремими жанрами сучасної молодіжної музики та українського автентичного фольклору: ... український

автентичний фольклор (справжня першоджерельна народна творчість за походженням матеріалу і його виконанням) – зокрема, за напрямками: 1) сольний та гуртовий спів: виконання українських народних пісень в автентичній давній манері співу ... 2) виконання українських народних обрядових дійств ... 3) сольна та гуртова інструментальна музика, кобзарсько-лірницьке виконавство.

Саме «Червона рута» дала можливість таким фольк-виконавцям та гуртам, як Катя Chilly, «Фолькнери», «Телері», Соломія Мельник, «Чумацький шлях», «Спідвей», «ДахаБраха» знайти своє місце у сучасній українській музичній культурі.

«Країна мрій» – міжнародний фестиваль етнічної музики, який започатковано у 2004 р. Перший фестиваль відбувся на Співочому полі у Києві. Час проведення літнього фестивалю збігається з народним святом Івана Купала (кінець червня – початок липня), а зимова «Країна Мрій» припадає на Різдвяні свята і проводиться в період з 6 по 8 січня в різних містах України. Ініціатором фестивалю є лідер гурту «Воплі Відоплясова» Олег Скрипка. Саме однойменна пісня з репертуару даного гурту дала назву масштабному фестивалю фольклорного мистецтва «Країна мрій».

Фестиваль має формат народного гуляння-ярмарку, триває від 1 до 3 днів і, окрім музичних виступів на основній сцені, включає в себе також ярмарок виробів народного мистецтва, книжковий ярмарок, майстер-класи народних ремесел, де можна в живому часі спостерігати, як виробляються ті чи інші витвори людської фантазії, виставку народного малярства, дитячу галявину, етнічні кухні тощо.

Крім того, протягом року «Країна Мрій» проводить низку культурних заходів в Україні: Фестиваль «Рок Січ», танцювальні вечірки в стилі «Етно-Диско», фестиваль Героїчної Пісні «Молода Гвардія», Вечір Українського Романсу, Парад вишиванок, дитячі бали та традиційні французький та українські вечорниці. «Країна мрій» також проводить видавничу діяльність.

«Великдень у Космачі» – міжнародний фестиваль, який проводиться з 207 р. щороку, навесні, у селі Космач Косівського району Івано-Франківської області. Серед основних завдань фестивалю – популяризація автентичної, традиційної української культури, пізнання свого народу, його історії, культури, традицій, звичаїв. До програми фестивалю зазвичай входять виставки традиційної народної культури, традиційна гуцульська та українська кухня, наукова конференція, виступи українських та закордонних «world music» та фолк-рок команд тощо.

«Підкамінь» – щорічний міжнародний етнофестиваль, що проходить в одноіменному селі з 2007 р. Концепція цього фестивалю – сучасна українська фолькова музика на тлі природи неймовірної краси, монастиря, що пережив вічність, і усього енергетичного ландшафту Північного Поділля. Протягом трьох днів гостей фестивалю розважають українські фолькові музики, а доповнюють свято різноманітні забави на фестивальному полі: майстер-класи народного ремесла, промислу. Також у Підкамінь приїжджають письменники та поети, які в межах літературної частини пропонують гостям опинитись у царині книжок та знайомлять зі своєю творчістю.

Телебачення завжди віддзеркалює ті настрої та мотиви, що спостерігаються в сучасному суспільстві.

Останнім часом українське суспільство безупинно звертається до витоків свого народу та нашої автентичної культури. Це ми можемо спостерігати в усіх галузях суспільного життя: від використання вишиванки в побутовому житті до перемоги фолк-гурту в національному відборі «Євробачення». Це обґрунтовано глибокою потребою пошуку такої ідентичності українського народу, яка дозволить йому єднати себе з прогресивно налаштованими європейськими культурними спільнотами.

Телевізійне шоу є однією з найпоширеніших жанрових форм музичного телебачення України. Це пояснюється специфікою останнього, тяжінням багатьох музичних телепрограм до «звуковидовищ». Само по собі шоу є заходом розважального характеру, але водночас саме в умовах масоворозважального контенту виникають чинники, що мають рушійну силу для виникнення певної зірки або зіркової пісні. Як правило, шоу проводиться перед публікою, хоча останнім часом усе більше уваги заслуговують камерні вистави для соціальних мереж. До музичних телешоу можна віднести концерти, конкурси, ігри, реаліті-шоу, телемюзикли і ток-шоу, які є активним проявом соціального життя.

Музичне телебачення активно починає розвиватися у 1990-х рр. і стає потужною частиною масової культури. Головними принципами вокаліста того часу стають сенсаційність, яскравість і видовищність, драматизація подій. Інфотейнмент і інфомершіалс стали основними способами подачі інформації на музичному телебаченні. Дані явища значно позначилися на всіх жанрових формах музичного телебачення. На цей час спостерігається певне забуття фольклорних інтонацій України.

Динаміка українського вокально-масового контенту пов'язана з 2001 р., коли розпочинають своє віщання два

музичні телеканали – «М1» та «Enter Music». Один із найпопулярніших музичних телеканалів, «М1», який позиціонує себе як Перший національний музичний канал, на сьогодні є лідером у кількості й різноманітності власних телепрограм. Комерціалізація українського музичного телебачення сприяла тому, що інформація розважального характеру стала активно завойовувати місце в телеєфірі. Це значно відбилося на контенті музичних телеканалів, а, отже, і на його жанрових складових. Тобто перші появи української музики на телешоу були спрямовані на потреби глядача, а глядач бажав знайти близькі до своїх прояви почуттів, які б єднали його з нацією в цілому. В межах дослідження є необхідним зупинитися на ряді телевізійних шоу, що створили умови саме для цього.

Шоу «Х-фактор» з'явилося в ефірі телеканалу СТБ у 2010 р. і на сьогодні має вже 11 сезонів. Учасники цього шоу часто звертаються до музичного фольклору у своїх номерах: як під час відбіркового туру, так і в прямих ефірах.

Гурт «Югуї Кюс» [Йорій клоц] зі Львова брав участь у IX сезоні «Х-фактору». Назва гурту перекладається з т. зв. «старокобзарського» як «світлий чоловік/шматок». Під час участі в «Х-факторі» учасниками гурту були Антон Лубій (вокал, бухало), Іван Жогло (бек-вокал, альт), Ярослав Себало (бек-вокал, колісна ліра), Павло Гоц (бек-вокал, гітара). Існує декілька означень стилю, в якому виконує свої твори даний гурт: турбо-фолк, козацький брейк-біт, а самі учасники гурту характеризують світ стиль як «Український обрядовий хіп-хоп дайбоже-етно-чорт». Дійсно, учасники гурту під час своїх виступів вдало поєднують музичні традиції українського фольклору та сучасні естрадні напрямки. От, наприклад, у IV кастингу IX сезону «Х-фактору» вони виконали українську народну пісню

«Біда». На сцені «Х-фактору» з'явилися етнічні українські музичні інструменти (бухало та колісна ліра).

Несподіванкою для глядачів було виконання народної пісні з застосуванням технік рок-вокалу: грім, скрімінг, гроулінг і вокальні едліби. Виступ гурту поєднується з притаманними рок-концерту рухами: стрибки, підняті руки, жест «коза», вербальне налаштування глядацької аудиторії типу «Руки догори» та «Не сочкуєм!», незвична гра на музичних інструментах.

Вокальне телешоу «Голос країни», що є українською адаптацією формату «The Voice», з'явилося на екранах нашої країни у 2011 р. Даний проект спрямований на пошук професійних і непрофесійних голосів. Фольклор у цьому шоу представлений як автентичними виконавцями, так і українськими народними піснями у виконанні сучасних артистів.

У дев'ятому випуску 9 сезону шоу «Голос країни» учасники команди Потапа – Катерина Гулюк та гурт «Шпилясті кобзарі» – виконали українську народну пісню «Ой, під вишнею, під черешнею». Задля того, аби ця відома пісня набула нового звучання, її обробили у стилі «goscabilly». Характерними рисами даного стилю є поєднання елементів кантрі-музики та ритмічної структури бугі-вугі. Тут спостерігаємо використання українського народного музичного інструменту – бандури. Дуже незвичним та цікавим є звукове імітування співу птахів (горобець, сова) у виконанні учасників гурту «Шпилясті кобзарі». У цій обробці дуже вдало поєднується дзвінке сопрано солістки та поліфонічне багатоголосся чоловіків із естрадними едлібами. В такому звучанні учасники змогли продемонструвати свої вокальні здібності, зокрема зміна регістрів та використання мелізмів, що теж є не менш важливим завданням вокального батлу.

Проте сьогодні можна помітити, що більшої популярності, ніж телебачення, набуває мережа Інтернет. Зокрема, сучасна аудиторія слухачів використовує різні музичні сервіси для прослуховування музичних композицій різних стилів та напрямків. Тому важливим сьогодні є збереження та розповсюдження українського фольклору на сучасних музичних платформах.

Висновки. Оже, із набуттям Україною незалежності на теренах нашої країни сформувався та набув широкої популярності фестивально-фольклорний рух. Майже у кожній області почали організовувати фестивалі фольклорного мистецтва, метою яких стали зберігання та популяризація народної творчості. У програмах цих фестивалів завжди були ярмарки, майстер-класи з різних видів народних ремесел, літературні локації, але найголовнішим осередком фольклорних фестивалів й понині залишається народна музична творчість.

Отже, саме завдяки діяльності фольклорних фестивалів вдалося зберегти український музичний фольклор, аби сьогодні він знайшов своє місце в сучасній естрадній культурі.

Проаналізувавши пісенний репертуар, з яким виходять на сцену учасники вокальних телешоу, можна зробити висновок, що останнім часом українська народна пісня все частіше лунає з екранів наших телевізорів. Але сьогодні спостерігається її певне оновлення й нова презентація вже, здавалося б, забутих складових.

Нестандартні, специфічні вимови, інструментарій, ансамблеві поєднання сьогодні дозволяють створювати незвичні композиції, які саме через їх візуалізацію привертають до себе увагу непересічного глядача. Все це дозволяє стверджувати, що українська музична естрадна культура була, є і буде актуальною й її якісне оформлення у

завізуалізовану форму в синтезі з фольклором дозволить гідно інтегрувати її у світовий масово-розважальний контент.

Список використаної літератури:

1. Бобул І. Жанрові форми та стилеві конотації вокально-естрадного виконавства в музичній культурі України кінця ХХ – початку ХХІ століття. Дис. ... канд. мистецтвознав: 26.00.01. Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2018. 219 с.
2. Гордійчук М. Фольклор і фольклористика. Київ: Музична Україна, 1979. 250 с.
3. Гусев В. Фольклор. (История термина и его современные значения). Советская этнография. 1966. №2. Сс.4-10.
4. Дзюба Д. Фольклор і телебачення: точки перетину в полі медіа-культури. Студії мистецтвознавчі. 2016. №1. Сс.46-54.
5. Іваницький А. Українська музична фольклористика (методологія і методика): навч. посіб. Київ: Заповіт, 1997. 416 с.
6. Калиниченко І. З історії української естради: короткий огляд від 50-х до сьогодення. URL: <http://www.uaestrada.org/z-istoriji-ukrajinskoji-estrady-korotkyj-ohlyad-vid-50-h-do-sohodennya/>
7. Кияновська Л. Українська музична культура. Київ: ДМЦНЗКМ, 2002. 178 с.
8. Колодко А. Зразки пісенної народної творчості та розповідного фольклору. Аркадія. Мистецтвознавчий та культурологічний журнал. 2015. №4 (45). Сс. 93-99.

9. Литовка Я. «World-music» як засіб національної ідентифікації в умовах глобалізації. Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство. 2013. №28. Сс. 101-107.
10. Локтіонова-Ойцюсь О. Українське музичне телебачення 1990-х – 2000-х років як соціокультурний та мистецький феномен. Мистецтвознавчі записки. 2019. № 35. Сс. 195-199.
11. Мозговий М. Фольклор в українській естраді. Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. 2008. №14. Сс. 105-109.
12. Тормахова В. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез. Київ: Ліра-К, 2017. 204 с.
13. Федорова І. World music: походження, особливості еволюції та сучасні модифікації явища: автореф. дис.... на здобуття наук ст. канд. мистецтвознав.: 26.00.01. НМАУ ім. П.І.Чайковського. Київ, 2020, 19 с.
14. Чернецька С. Фестивалі фольклору в соціокультурних процесах України кінця ХХ – початку ХХІ століття. Дис. ... канд. мистецтвознав.: 26.00.01. Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2015, 170 с.

Artem A. AKOPYAN,
Kyiv Municipal Academy of Circus and Performing Arts,
Kyiv, Ukraine,
e-mail: kafedraart@ukr.net,
ORCID: 0000-0002-8543-227X

MUSICAL FOLKLORE IN THE MODERN MASS CULTURE OF UKRAINE

Abstract. An integral part of the culture of any ethnic group is oral folk art – folklore. Folklore is somehow connected with all branches of folk life, and even today it penetrates into the daily life of Ukrainians. It has also found its place in the pop culture of Ukraine, which is due to the growing public interest in the origins of the culture of its ethnic group.

Ukrainian musical folklore is the wealth of the Ukrainian people, which for many centuries has amazed the world with its melody and soulfulness. According to UNESCO, it was the Ukrainians who created the largest number of folk songs in the world – about 15 500. In their songs, they talked about the events and phenomena of public life, family life, personal relationships, heroic figures of history, the struggle against invaders and the love of their country. These songs have always attracted historians, musicologists, and folklorists. Every composer dreamed of joining this folk creation and adding elements of their own creativity to this musical genre. At one time, Grygory Vereta, Grygory Veryovka, Kliment Kvitka, Pylyp Kozytsky, Filaret Kolesa, Mykola Leontovych, Mykola Lysenko, Borys Lyatoshinsky, Peter Sokalsky, Yakiv Stepovyy, Kyrylo Stetsenko were engaged in processing Ukrainian folk songs.

Today, when the cultural space of our country reaches a new level of its existence, when new forms and genres of musical art appear, folklore also acquires a new sound,

becoming one of the main components of the modern musical culture of Ukraine.

Among the tasks of the article are to investigate the origins of folklore in the Ukrainian stage; to analyze the creativity of modern folk groups and performers and to find authentic versions of folk songs from their repertoire; to analyze the festival movement of folk music and the expanses of Ukraine and trends in folkloreization of vocal television shows.

Key words: folklore, television, festival, stage, song.

References:

1. Bobul, I. (2018). Zhanrovi formy ta styl'ovi konotatsiyi vokal'no-estradnoho vykonavstva v muzychniy kul'turi Ukrayiny kintsya XIX – pochatku XXI stolittya [Genre forms and stylistic connotations of vocal and pop performance in the musical culture of Ukraine in the late XX – early XXI century]. Candidate's thesis. Nats. akad. ker. kadryv kul'tury i mystetstv. Kyiv [in Ukrainian].
2. Hordiychuk, M. (1979). Fol'klor i fol'klorystyka [Folklore and folklore study]. Kyiv: Muzychna Ukrayina [in Ukrainian].
3. Gusev, V. (1966). Fol'klor (Istoriya termina i yego sovremennyye znachennya) [Folklore. (History of the term and its modern meanings)]. Sovetskaya etnografiya, 2, 4-10 [in Russian].
4. Dzyuba, D. (2016). Fol'klor i telebachennya: tochky peretynu v poli media-kul'tury [Folklore and television: points of intersection in the field of media culture]. Studiyyi mystetstvovoznavchi, 1, 46-54 [in Ukrainian].
5. Ivanyts'kyi, A. (1997). Ukrayins'ka muzychna fol'klorystyka (metodolohiya i metodyka) [Ukrainian musical folklore (methodology and techniques)]: navch. posib. Kyiv: Zapovit [in Ukrainian].

6. Kalynychenko, I. Z istoriyi ukrayins'koyi estrady: korotkyy ohlyad vid 50-kh do s'ohodennya [From the history of Ukrainian pop music: a brief overview from the 50's to the present]. Available at: <http://www.uaestrada.org/z-istoriji-ukrajinskoji-estrady-korotkyj-ohlyad-vid-50-h-do-sohodennya/> [in Ukrainian].
7. Kyyanovs'ka, L. (2002). Ukrayins'ka muzychna kul'tura [Ukrainian musical culture]. Kyiv: DMTSNZKM [in Ukrainian].
8. Kolodko, A. (2015). Zrazky pisennoyi narodnoyi tvorchosti ta rozpovidnoho fol'kloru [Samples of folk songs and narrative folklore]. Arkadiya. Mystetstvozhnavchyy ta kul'turolohichnyy zhurnal, 4 (45), 93-99 [in Ukrainian].
9. Lytovka, Ya. (2013). "World-music" yak zasib natsional'noyi identyfikatsiyi v umovakh hlobalizatsiyi ["World-music" as a means of national identification in the context of globalization]. Visnyk KNUKiM. Seriya: Mystetstvozhnavstvo, 28, 101-107 [in Ukrainian].
10. Loktionova-Oytsyus', O. (2019). Ukrayins'ke muzychne telebachennya 1990-kh – 2000-kh rokiv yak sotsiokul'turnyy ta mystets'kyy fenomen [Ukrainian music television of the 1990s - 2000s as a socio-cultural and artistic phenomenon]. Mystetstvozhnavchi zapysky, 35, 195-199 [in Ukrainian].
11. Moz'hovyy, M. (2008). Fol'klor v ukrayins'kiy estradi [Folklore in the Ukrainian stage]. Visnyk Prykarpat's'koho universytetu. Mystetstvozhnavstvo, 14, 105-109 [in Ukrainian].
12. Tormakhova, V. (2017). Ukrayins'ka estradna muzyka i fol'klor: vzayemopronyknennya i syntez [Ukrainian pop music and folklore: interpenetration and synthesis]. Kyiv: Lira-K [in Ukrainian].
13. Fedorova, I. (2020). World music: pokhodzhennya, osoblyvosti evolyutsiyi ta suchasni modyfikatsiyi yavlyshcha [World music: origins, features of evolution and modern

modifications of the phenomenon]. Author's ref. of Candidate's thesis: 26.00.01. NMAU im. P.I. Chaykovs'koho. Kyiv [in Ukrainian].

14. Chernets'ka, S. (2015). Festyvali fol'kloru v sotsiokul'turnykh protsesakh Ukrayiny kintsya XX – pochatku XXI stolittya [Folklore festivals in the socio-cultural processes of Ukraine in the late XX - early XXI century]. Candidate's thesis: 26.00.01. Nats. akad. ker. kadriv kul'tury i mystetstv. Kyiv [in Ukrainian].